

## บทที่ ๑

### บทนำ

#### ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยในราวพุทธศตวรรษที่ ๒ - ๓ หรือเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๓๖ ด้วยการส่งพระสมณทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในดินแดนต่าง ๆ ของพระเจ้าอโศกมหาราช กษัตริย์อินเดียในสมัยนั้น พระเถระ ๒ รูป คือ พระโสณะ และพระอุตตระ ได้เดินทางมายังดินแดนประเทศไทย ซึ่งในสมัยนั้นเรียกว่า “สุวรรณภูมิ” ดินแดนที่มีขอบเขตกว้างขวาง มีประเทศต่าง ๆ รวมกันอยู่หลายประเทศ ทั้งพม่า เวียดนาม กัมพูชา ลาว มาเลเซีย ไทย และนับจากนั้นเป็นต้นมา อารยธรรมแห่งพระพุทธศาสนาก็เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย แนวคิดและวิถีการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาได้กลายเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาสังคม และวัฒนธรรมไทยมีความเกี่ยวข้องกับผู้คนทุกชั้น นับตั้งแต่สถาบันพระมหากษัตริย์จนถึงชาวบ้านทั่วไป พระพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในมิติต่าง ๆ ทั้งในเชิงประวัติศาสตร์ ปรัชญา การดำรงอยู่ในวิถีชีวิต และการสร้างสรรค์ในเชิงศิลปวัฒนธรรมจนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญา และกระบวนการที่สอดคล้องกับบริบทและวัฒนธรรมทางสังคม ในขณะที่สถานที่สำคัญหรือวัดในทางพระพุทธศาสนาเป็นแหล่งรวมศิลปวิทยาการในสาขาต่าง ๆ ทั้งในด้านโบราณคดี จารัตประเพณี สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม ฯลฯ ซึ่งนับว่ามีคุณค่าและมีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการเชื่อมโยงเรื่องราวประวัติความเป็นมาของผู้คนในสังคม<sup>๑</sup>

สังคมไทยประกอบไปด้วยสถาบันทางสังคมหลายสถาบัน แต่สถาบันที่มีความใกล้ชิดกับคนในสังคมมากที่สุด และเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคม ก็คือ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนา โดยเฉพาะสถาบันศาสนานั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ว่าประชาชนส่วนใหญ่ของสังคมไทยนั้นนับถือพระพุทธศาสนา ถือได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ฉะนั้นพระพุทธศาสนาจึงมีความเกี่ยวพันกับวิถีชีวิตของคนในชาติ และยังแสดงถึงสัญลักษณ์แห่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติเป็นที่มาของวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณีและการขัดเกลาทางสังคม ถ้าพิจารณาองค์ประกอบของพระพุทธศาสนานั้น ได้แก่ พระพุทธเจ้า พระธรรม คำสั่งสอนมีพระสงฆ์เป็นผู้เผยแผ่พระธรรม ให้แก่อุบาสก อุบาสิกา หรือประชาชน ดังนั้นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างพระพุทธศาสนา โดยมีวัดเป็นองค์กรทางศาสนาที่เป็นพื้นฐานของสังคม และพระภิกษุสงฆ์กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมแล้ว จะเห็นได้ว่าไม่สามารถแยกออกจากกันได้<sup>๒</sup>

---

<sup>๑</sup>พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (อบอู่) และคณะ, “การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการสร้างเครือข่ายองค์กรพระพุทธศาสนาในประเทศไทย”, รายงานการวิจัย, (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ๒๕๕๖), หน้า ๒ - ๓.

<sup>๒</sup>พระมหาอนุศักดิ์ จันทราลักษณ์, “ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในจังหวัดมหาสารคาม”, รายงานการค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการศึกษาอิสระ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘), หน้า ๗๓.

วัดเป็นศูนย์กลางแห่งการรวมน้ำใจของบรรดาพุทธศาสนิกชน ทำหน้าที่ในการวางรากฐานความเจริญให้แก่สังคม ส่งเสริมความเป็นปึกแผ่น ความมั่นคงให้แก่สังคม ช่วยลดปัญหาสังคม ส่งเสริมประสิทธิภาพการควบคุมทางสังคม หรือกล่าวได้ว่า วัดเป็นศูนย์กลางของศาสนา และวัฒนธรรม ที่ผู้คนใช้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิต และเป็นเอกลักษณ์ของสังคม ซึ่งจะพบได้จากการแสดงออกทางศิลปะ วรรณคดี คติธรรม ขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี เป็นต้น ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันวัดและพระสงฆ์ยังมีบทบาทเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของคนในสังคมตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย พระสงฆ์นอกจากจะมีบทบาทเป็นผู้นำทางกิจกรรม เป็นผู้นำทางด้านจิตใจของคนในสังคมแล้ว พระสงฆ์ยังมีบทบาทต่อสังคมส่วนรวมในด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น การพัฒนาสังคม การสังคมสงเคราะห์ สงเคราะห์ผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ที่ได้รับความลำบากหรือกระทำการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม<sup>๓</sup> วัดและพระสงฆ์มีอิทธิพลต่อความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนา ซึ่งจะช่วยสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ส่งผลต่อการพัฒนาตัวบุคคลได้เป็นอย่างดี

สถาบันพระพุทธศาสนาได้มีบทบาทอันสำคัญยิ่งต่อสังคมไทยมานานนับพันปี เพราะวัดเป็นศูนย์กลางของสังคม และพระสงฆ์ซึ่งเป็นตัวแทนของวัด เป็นผู้นำจิตใจของประชาชน เป็นศูนย์รวมแห่งความเชื่อถือ การร่วมมือกัน เป็นที่ประกอบพิธีกรรม เป็นเป้าหมายหลอมวิถีชีวิตชาวพุทธไทย<sup>๔</sup> วัดเป็นแหล่งรวมของศิลปกรรมอันล้ำค่าทั้งด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม ที่ศิลปินได้ถ่ายทอดลักษณะเด่นของคำสอนทางพระพุทธศาสนาออกมาในงานศิลปะอย่างกลมกลืนน่าชื่นชม เป็นพุทธศิลป์ที่ให้คุณค่าทั้งด้านความงาม และทั้งเป็นสื่อให้คนได้เข้าถึงธรรมปฏิบัติ ซึ่งช่วยกล่อมเกล่าจิตใจมนุษย์ให้อ่อนโยนและสะอาดบริสุทธิ์ขึ้น พุทธศิลป์ที่ปรากฏในวัดจึงเป็นศิลปะแห่งอุดมคติที่ให้คุณค่าและความหมายเชิงจริยธรรมอย่างสูง

วัดมีศาสนบุคคล คือ พระสงฆ์เป็นผู้สืบทอดเจตนารมณ์ ปฏิบัติตามคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเผยแผ่พุทธธรรม ในสังคมไทยให้ความสำคัญกับพระสงฆ์ เนื่องจากเห็นว่าเป็นบุคคลที่มีฐานะพิเศษทางสังคมได้รับการยอมรับนับถือ สังคมไทยให้ความเอื้อเฟื้อ และแสดงความเคารพนอบน้อมต่อพระสงฆ์ เมื่อได้พบเห็นยังพระสงฆ์ที่มีวัตรปฏิบัติเคร่งครัดตามพระธรรมวินัยด้วยแล้ว มักจะได้รับการยอมรับนับถือจากกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างมาก เมื่อพระสงฆ์เป็นแบบอย่างที่ดีของกลุ่มตัวอย่าง ยิ่งทำให้พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นไป<sup>๕</sup> พระสงฆ์จึงเป็นส่วนหนึ่งในการรักษามรดกอันล้ำค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งวัดเป็นมรดกอันล้ำค่าทางวัฒนธรรมที่สำคัญในประเทศไทย

ด้วยความเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าเช่นนี้ วัดจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมาตั้งแต่อดีต นับตั้งแต่ชนชั้นกษัตริย์ลงมาจนถึงสามัญชน ที่นิยมเดินทางไปนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ยังศาสนสถานต่าง ๆ ด้วยถือว่าเป็นบุญ เป็นกุศล เป็นสิริมงคลในชีวิต เป็นประเพณีกษัตริย์ผู้ขึ้นครองราชย์ในสมัยอยุธยา จะต้องเสด็จไปนมัสการศาสนสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในฐานะพุทธมามกะกษัตริย์ เช่น สมเด็จพระเอกาทศรถ เสด็จไปนมัสการพระพุทธชินราช และการเสด็จไป

<sup>๓</sup> พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), การศึกษาเครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๔๑), หน้า ๔๔.

<sup>๔</sup> พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), พระพุทธศาสนากับสังคมไทยในปัจจุบัน, (กรุงเทพมหานคร : สยามสมาคม, ๒๕๓๓), หน้า ๔๕.

<sup>๕</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๓.

นมัสการพระพุทธบาทที่สระบุรีของสมเด็จพระเจ้าปราสาททองเป็นต้น ส่วนสามัญชนก็พากันไปทำบุญที่วัดในโอกาสต่าง ๆ และพาลูกหลานไปวิ่งเล่นในลานวัด

งานเทศกาลประจำปีตามความเข้าใจของคนทั่วไป คือ งานวัด เมื่อพูดถึงงานวัด คนในวัย ๔๐ ปีขึ้นไป มักจะนึกย้อนถึงอดีต เมื่อตอนยังเป็นเด็กที่มักจะตื่นเต้นกับสิ่งที่จะได้พบในงานวัด และเฝ้ารอคอยว่าเมื่อไหร่ วัดใกล้บ้านจะจัดงานกันเสียที จนถึงปัจจุบันเรายังมีงานวัดประจำปีกันอยู่เช่นเคย เพียงแต่ด้วยรูปลักษณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย และวัตถุประสงค์ที่ผันเปลี่ยนไปตามกระแส วัดมีบทบาทต่อชุมชน และเป็นสถานที่ชุมนุมพบปะสังสรรค์กันในการทำบุญ การรื่นเริงในคราวเทศกาลทางศาสนา ในอดีตเราจะเห็นบทบาทด้านนี้ของวัดได้อย่างชัดเจน เพราะวัดมีสถานที่กว้างขวาง และมักอยู่ในบริเวณย่านกลางของชุมชน<sup>๖</sup> ผู้คนในแถบนั้นจึงมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ผูกพันแน่นแฟ้นกับวัด

กล่าวได้ว่างานเทศกาลประจำปีหรืองานวัดนั้นมีมานานแล้ว ดังที่ปรากฏในวรรณคดีเก่า ๆ บางเรื่อง เช่น ขุนช้างขุนแผน หรือนิราศพระบาทของสุนทรภู่ เป็นต้น ท่านสุนทรภู่ได้รจนาถึงเทศกาลสงกรานต์ของเมืองสุพรรณว่า ผู้คนต่างช่วยกันขนทรายเข้าวัด เพื่อก่อเจดีย์ทราย ตลอดจนปรุงอาหารและขนมไปถวายพระ จากนั้นก็มีการขับร้องฟ้อนรำกันอย่างสนุกสนาน หรือตอนที่เป็นเทศกาลไหว้พระหน้าน้ำหลากที่ป่าโมกนั้นก็มีเรือแพมาชุมนุมกันหนาแน่น พวกชาวบ้านบนเรือก็เล่นเพลงปรบไก่ เพลงเครื่องทอง และเพลงเรือ นอกจากนั้นก็มีการแข่งเรือและพายเรือเที่ยว แม่น้ำนำผลไม้หรืออาหารมาขาย ซึ่งหมายถึง วังงานวัดที่จัดในยุคนี้คือ งานบุญที่ชาวบ้านในท้องถิ่นร่วมแรงร่วมใจกันจัดขึ้นมา เพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในเทศกาลงานประเพณีอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่กี่เพื่อกกราบไหว้บูชาพระพุทธรูปภายในถิ่นที่อยู่<sup>๗</sup> เนื่องจากสมัยก่อนวัดจัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน ผูกพันกับวิถีชีวิตคนไทยมาตั้งแต่เกิดจนตายก็ว่าได้ เวลามาเที่ยวงานวัดก็ต้องมาสักการบูชา ไหว้พระกันด้วย

งานเทศกาลประจำปีหรืองานวัดที่ยังคงจัดอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ งานวัดอัมรินทร์อารามหรือวัดบางหัวน้อยในสมัยกรุงธนบุรี ซึ่งตั้งอยู่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพ ฯ หรือฝั่งธนบุรี วัดนี้เป็นวัดเก่าดั้งเดิม เคยมีการจัดงานไหว้พระพุทธบาทจำลอง มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๑๖ หรือสมัยต้นรัชกาลที่ ๕ โดยมีพระสำน หรือ ม.ร.ว. สำน ซึ่งบวชอยู่ที่วัดมีความประสงค์จะทำนุบำรุงวัด จึงชักชวนชาวบ้านให้มาออกธรรมาวาสของ เพื่อหารายได้เข้าวัด เพื่อซ่อมแซมมณฑปและรอยพระพุทธบาท ถัดมาก็เป็นงานนมัสการภูเขาทอง วัดสระเกศ ซึ่งจัดขึ้นมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อสนองพระราชประสงค์ในการก่อสร้างพระเจดีย์ใหญ่เหมือนเจดีย์ที่วัดภูเขาทอง กรุงเทพมหานคร จึงโปรดเกล้า ฯ ให้ขุดคลองมหานาค เพื่อเป็นที่สำหรับประชาชนชาวพระนครได้ลงเรือไปชุมนุมเล่นเพลงและสักวา ในเทศกาลฤดูน้ำเหมือนครั้งกรุงศรีอยุธยาเคยประชุมเล่นกันมา ก็เพื่อจะรักษาประเพณีเก่าไว้ งานวัดในน้ำเริ่มมาจัดบนบก เมื่อการสัญจรทางน้ำลดความนิยมลง แม่น้ำลำคลองตื้นเขิน

<sup>๖</sup> กรมการศาสนา, คู่มือการบริหารและการจัดการวัดฉบับย่อ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒), หน้า ๑๒.

<sup>๗</sup> พินิตา สงวนเสรีวานิช, “งานวัด อารามแฟร์ เสน่ห์นี้ยังไม่จาง”, ศิลปวัฒนธรรม, ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๕ (มีนาคม ๒๕๔๑) : หน้า ๗๖ - ๙๙.

อย่างไรก็ตาม วัดไร่ขิงพระอารามหลวง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ยังมีการจัดงานเทศกาลประจำปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการระลึกถึงวันที่หลวงพ่อดาวไร่ขิงขึ้นประดิษฐาน และเปิดโอกาสให้ชาวบ้านทำบุญ ได้ปิดทองรูปจำลององค์หลวงพ่อดาวไร่ขิง ตลอดจนเป็นการหารายได้ไว้ เพื่อทำนุบำรุงวัด ทางวัดได้มีการจัดประมูลสถานที่ในการตั้งร้านขายของ และมีมหรสพหลายอย่าง มีการจัดพิธีเสริมดวงชะตาเพิ่มสิริมงคลแก่ชีวิตด้วยการทำบุญสะเดาะเคราะห์ เพื่อสร้างที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้แก่ประชาชนที่เลื่อมใสศรัทธาในองค์หลวงพ่อดาวไร่ขิง และเป็นการสร้างเครือข่ายให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันทำให้เกิดความสามัคคี เกิดเป็นการสร้างวัฒนธรรมที่ดีงามในการอยู่ร่วมกัน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา วิธีการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดาวไร่ขิง เพื่อจะได้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในการจัดงานเทศกาลประจำปีต่อไป

## ๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดาวไร่ขิง

๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดาวไร่ขิง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดาวไร่ขิง

## ๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดาวไร่ขิง เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ความคิดเห็นของคณะกรรมการจัดงานต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดาวไร่ขิง แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดาวไร่ขิง มีอะไรบ้าง

## ๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดาวไร่ขิง และกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้ คือ

### ๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับ การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดาวไร่ขิง โดยศึกษาตามแนวทางการบริหารทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการบริหารบุคคล ๒) ด้านการบริหารงาน ๓) ด้านการบริหารงบประมาณ

### ๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ด้านตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

๒) ด้านตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง ประกอบด้วย ๑) ด้านการบริหารบุคคล ๒) ด้านการบริหารงาน ๓) ด้านการบริหารงบประมาณ

#### ๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กรรมการจัดงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง จำนวน ๔๔๘ รูป/คน<sup>๔</sup>

#### ๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะวัดไร่ชิง พระอารามหลวง ตำบลไร่ชิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐมเท่านั้น

#### ๑.๔.๕ ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ กำหนดในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๕๘ ถึง กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ รวมระยะเวลาทั้งหมด ๖ เดือน

### ๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

**สมมติฐานที่ ๑** กรรมการจัดงานที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ ๒** กรรมการจัดงานที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ ๓** กรรมการจัดงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ ๔** กรรมการจัดงานที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ ๕** กรรมการจัดงานที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง แตกต่างกัน

### ๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

**การบริหารจัดการ** หมายถึง การบริหารงานในด้านต่าง ๆ ในการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง เพื่อให้บรรลุผลที่ตั้งไว้

**งานเทศกาลนมัสการปิดทอง** หมายถึง การจัดงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง ที่เปิดโอกาสให้สาธุชนได้มาทำบุญ และมาเที่ยวในงานประจำปี อีกทั้งยังเป็นการรักษาประเพณีพื้นบ้านอันดีงามเอาไว้

**การบริหารบุคคล** หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลในวัด เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับความต้องการของวัด และเป็นการพัฒนาบุคลากร และการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน หรือแบ่งส่วนงานให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

---

<sup>๔</sup>วัดไร่ชิง พระอารามหลวง, งานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง ประจำปี ๒๕๕๗, (กรุงเทพมหานคร : หจก. สามลดา จำกัด), หน้า ๑๐๗.

**การบริการงาน** หมายถึง การจัดวางแผนงานวัตถุประสงค์ และแผนการปฏิบัติงานของการจัดงานวัดไว้ล่วงหน้า ว่าจะต้องทำอะไรบ้างและทำอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ มีการคำนึงถึงระยะเวลาในการจัดงานให้เหมาะสม และมีการบริหารสถานที่ที่ใช้ในการจัดงานอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

**การบริหารงบประมาณ** หมายถึง การใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามที่วางแผนไว้ โดยจะจัดทำแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ซึ่งจะมีการติดตามและควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรัดกุม มีความเรียบร้อยและเกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด

**กรรมการจัดงาน** หมายถึง บุคคลที่ได้รับเลือกหรือได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะร่วมกันทำงานหรือกระทำกิจกรรมในวัด ซึ่งได้รับมอบหมายในการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง

## ๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง

๑.๗.๔ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง